

95. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 25 X 1867 Rkp. BJ 6520 k. 116-117.

[Tłumaczenie:]

[k. 116r] Drogi Panie,

Dziękuję za Pański list i za Pańską inicjatywę. Wysłałem książki zgodnie z Pańską wskazówką. Teraz niech Pan napisze do Donimirskiego¹, tak by ta skrzynia się nie zgubiła. Osobiście do niego napisałem, dołączając fakturę na Pańskie nazwisko. Nie chodzi o to, by prosić kraj o nadzwyczajne wysiłki, ale o odrobinę otuchy. Waligórski² nie dał mi innego znaku życia, jak tylko swój prospekt wysłany z dwiema linijkami tekstu napisanego jego ręką, gdzie oznajmia, że do mnie napisze. Jeśli pan Donimirski zgadza się wziąć na siebie rozprowadzanie tomików, które otrzyma, będę bardzo szczęśliwy. Zdaje się, że kilku młodych ludzi w Galicji jest chętnych stworzyć grupę, która pomagałaby w propagowaniu „Biblioteki”³. Jeden z nich udaje się nawet do Drezna i przekaże Panu nasze katalogi.

[k. 116v] W tej chwili kończę *Soplicę* Rzewuskiego⁴, *Śpiewy* Niemcewicza⁵, a Bronisław⁶ dużo pracuje nad „Rocznikiem”⁷, i niebawem otrzyma Pan *Próbki historyczne*⁸. Dodam, że pewien Polak, który chce uchodzić za Anglika, ma fantazję opublikowania *Notatek z podróży*⁹; zawarte tam spostrzeżenia zazwyczaj są słuszne, ale w sumie jest to drobnostka, która nie ma większych konsekwencji.

Thiers¹⁰ powiedział, że nie da się już popełnić błędu; Napoleon III¹¹ w niesłychany sposób właśnie temu zaprzeczył. Wiedzieliśmy już, że Meksyk¹² jest bliżej Paryża niż Warszawa; teraz musimy uwierzyć, [k. 117r] że lepsza polityka polega na osłabianiu swych sprzymierzeńców, a nie wrogów.

---

¹ Teodor Donimirski – zob. list nr 92.

² Mieczysław Waligórski – zob. list nr 81.

³ „Biblioteka Ludowa Polska” – zob. list nr 27.

⁴ *Pamiętki Soplicy* Henryka Rzewuskiego – zob. list nr 8.

⁵ *Śpiewy historyczne J.U. Niemcewicza* – zob. list nr 81.

⁶ Bronisław Zaleski – zob. list nr 7.

⁷ „Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego” – zob. list nr 15.

⁸ Henryk Rzewuski, *Próbki historyczne* – zob. list nr 75.

⁹ Nie udało się zidentyfikować owych *Notatek*.

¹⁰ Adolphe Thiers (1797-1877) – prawnik, dziennikarz, historyk i mąż stanu, pozostawał w opozycji do Napoleona III Bonaparte, w czasie wojny francusko-pruskiej w 1871 r. przyjął zawieszenie broni i poddał Paryż wojskom pruskim, służył Komunę Paryską, od 31 sierpnia 1871 do 24 maja 1873 prezydent III Republiki.

¹¹ Napoleon III – zob. list nr 67.

¹² W 1864 r., przy wsparciu politycznym i militarnym Francji, ustanowiono w Meksyku cesarstwo z Maksymilianem I (1832-1867), młodszym bratem cesarza Austrii, Franciszka Józefa, jako władcą. Wojna domowa, podczas której przeciwnikiem cesarza był Benito Juarez (1806-1872), oraz wycofanie się Francji ze wspierania Maksymiliana zakończyły się upadkiem cesarstwa meksykańskiego i egzekucją Maksymiliana 19 VI 1867.

Nie widziałem się z Szemiothem¹³, który nie wrócił ze wsi, jak mi się zdaje. Kryzys polityczny wstrząsa wszystkimi kompaniami przemysłowymi; boję się, żeby to nie wpłynęło na humor naszej arystokracji, która posiada tyle akcji i obligacji.

Z szacunkiem i czułością ściskam dłoń Pańską,

Władysław Mickiewicz

25 października 1867

---

¹³ Franciszek Szemioth – zob. list nr 86.